

BIULETYN KOWIENSKI**W I L B I**

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) MAŁA POHULANKA 10—7.

Nr.

Wilno, dnia 25 sierpnia 1934 r.

1121.-

T r e ś ć n u m e r u:**I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.**

Dział. Str.

1. "Lietuvos Aidas" o analogji między Austrią a Kłajpedą.-

I. 1.

K r o n i k a .

2. Udział Litwy w V-ej bałtyckiej konferencji ekonomicznej.-

" 2.

**III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ
I ŻYCIE SPOŁECZNE.**

K r o n i k a .

3. Zmiany personalne.-
4. Hitlerowskie przekonania profesora uniwersytetu kowieńskiego.-

III. "

" "

**IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOŚCI
NARODOWYCH.**

K r o n i k a .

5. Ekscesy antyżydowskie na Litwie.-

IV. "

x

x

x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

"Liet.Aidas" o analogji między Austrią a Kłajpedą. "Liet.Aidas" Nr.188 z 20.VIII.1934 r. Art.p.t. "Austria a Kłajpeda". Streszczenie:

Niedawno na łamach "Liet.Aidas" ukazał się wywiad z ministrem Sprawiedliwości Szylingasem, w którym m.in. poruszona była sprawa organizacyj hitlerowskich w Kłajpedzie i ich likwidacji. Z wywiadu wynikało, że przesłuchano w tej sprawie 1.237 osób i pociągnięto do odpowiedzialności 142 osoby. Minister Sprawiedliwości wyraził przekonanie, że sprawa ta będzie interesująca nie tylko dla Litwinów, lecz również dla innych polityków europejskich. Zdaniem ministra Sprawiedliwości, Europejczycy mężowie stanu będą musieli się zaniepokoić nie tylko spowodu Austrii.

Te i tym podobne szczegóły zakomunikował minister Sprawiedliwości, czerpiąc materiały z zebranych przez organy sądowe danych. Z tego autorytatywnego komunikatu wynika, że w Kłajpedzie przygotowano akurat to samo, co w Austrii. Gdyby nie zauważono na czas tej zgubnej roboty, doczekaliby Litwini na obszarze Kłajpedy powstania podobnego, co w Austrii.

Narodowi socjaliści wpisali, jak wiadomo, do swego programu stworzenie wielkich Niemiec. Chciano widocznie te wielkie Niemcy stworzyć z dwóch końców: od Austrii i Kłajpedy. W Austrii "robotę" rozpoczęto nieco wcześniej i prowadzono w tempie silniejszym, gdyż obiekt był większy i ważniejszy. Po powstaniu austriackim i Anschlussie nastąpić miało powstanie kłajpedzkie i podobny Anschluss. W ten sposób zrobionoby poważny początek w budowie wielkich Niemiec.

Budowę tę rozpoczęto od Austrii i Kłajpedy, gdyż spodziewano się tu mniejszego, niż gdzie indziej oporu. "Budowniczości" sądzili, że uda się z Austrią załatwić bez hałasu lub też z hałasem niewielkim. Z Kłajpedą byłoby może większy hałas, lecz mimo wszystko, jak sądzili twórcy wielkich Niemiec, byłoby łatwiej odebrać kawał Litwy, aniżeli kawał Polski, Czechosłowacji, Francji, Belgji, Danji czy innego państwa. Po pomyślnem przyłączeniu Austrii i Kłajpedy możnaby pomyśleć o innych państwach, z którymi trudniej byłoby się załatwić. Przewidywano budowę wielkich Niemiec bez wielkich wojen i wstrząsów, a przy pomocy systemu lokalnych powstań.

Dziś więc miało nastąpić powstanie i Anschluss w Austrii, za miesiąc powstanie i Anschluss w Kłajpedzie, następnie Czechosłowacji, Danji czy Belgji. Później może w Szwajcarii czy Holandji. I tak skolei odbywałyby się powstania, zanimby dostatecznie nie nabrano "przestrzeni". Tak mniej więcej myśleli poszukiwacze przestrzeni, posyłając swych kurjerów do Austrii i Kłajpedy. Wyszło jednak inaczej.

Zamach na Austrię zakończył się głośną klęską. Powstanie zostało zlikwidowane przez samych Austriaków. Wszyscy natychmiast zrozumieli, czyja to robota i do czego dążono. Wypadki austriackie wywołały takie nastroje przeciwnieckie, jakie można było widzieć tylko w czasie wojny światowej. Ponadto dał się słyszeć potężny głos Mussoliniego "Precz z rękami od Austrii". Głos ten był poparty wysłaniem na pogranicze Austrii kilku korpusów.

Tak więc Anschluss znikł, niby jakiś miraż. Obecnie zapewne dla wszystkich narodowych socjalistów stało się rzeczą jasną, iż bez wielkiej wojny z kilku państwami, wśród których niewątpliwie znalazłyby się Włochy i Francja, nie dałoby się Austrii przyłączyć. Wysłanie sprytnego Papena do Wiednia nie zdoła tu nic zmienić.

Nielepiej się powiodło z obszarem Kłajpedy. Tu cały spisek odkryty był jeszcze w stadium organizacji. Przywódcy spisku trafili do więzienia. Wszystko wyszło najaw. Państwa europejskie i sygnatarjusze zobaczą, dokąd prowadzą wszystkie nici spisku.

Gdy prasa niemiecka zauważyła, że robota narodowych socjalistów w Kłajpedzie została wysledzona, zaczęła grozić. Niech jednak grozi ile tylko wlezie. Pogrożki wcale nie przeszkodzą organom sądowym w wykonaniu swej pracy. Należy zedrzyć z narodowego socjalizmu na obszarze Kłajpedy maskę aż do końca. Ponadto należy przeciąć możliwość na przyszłość przygotowywania powstań podobnych, co w Austrii. Wiadomą jest rzeczą, że drzwi ministerstw spraw zagranicznych państw sygnatarjuszy nie zamykają się przed dyplomatami niemieckimi, którzy opowiadają straszne historie o rzekomych pogwałceniach konwencji kłajpedzkiej i domagają się pośpiesznej interwencji przeciwko Litwie. Sygnatarjusze wiedzą jednak, kto jest właściwym winowajcą.

WYKAZ PRACOWNIKÓW WYKONUJĄCYCH PRACĘ WYKONAWCZĄ

"L. 1. A. i. d. a." o n e i o g. t. i. m. e. a. y. A. w. a. t. t. a.
a. l. i. e. t. a. i. d. a. "Nr. 1121 z 20. VIII. 1934 r. Str. 11.
"Austria a Kijów". Straszewski.

Niechajże na łamach "L. 1. A. i. d. a." ukazał się wywiad z ministrem
Sprawiedliwości Gallegosiem, w którym m. in. poruszone były sprawy or-
ganizacji hitlerowskiej w Kijowie i ich likwidacji. Wywiad wy-
nika, że przewidziano w tej sprawie 1.237 osób i podległością im
odpowiedzialności są osoby. Minister Sprawiedliwości wyraził prze-
konanie, że sprawa ta będzie interesująca nie tylko dla Litwinów,
lecz również dla innych państw europejskich. Znamienite
Sprawiedliwości, europejskiej komisji stała się kwestią się samopa-
kąd nie tylko spowa Austrii.

Ta i tym podobne szczegóły zakomunikował minister Sprawiedli-
wości, europejskiej komisji a nadmienione przez organy spowa danych.
tego autorytatywnego komitetu wyzika, że w Kijowie przysto-
wano skurat do same, co w Austrii. Gdyby nie zawieszono na czas tej
sprawy roboty, dookreśliłyby Litwini na obszarze Kijowskiej powiatu
podobnego, co w Austrii.

Narodowi socjaliści wprawili, jak wiadomo, do swego programu
stworzenie wielkich Niemiec. Chciano widocznie to wielkie Niemcy
stworzyć z dwóch kół: od Austrii i Kijowskiej. W Austrii "roboty"
rozpoczęto nieco wcześniej i prowadzono w tempie aliazjem, gdyż
objekt był większy i ważniejszy. Po powstaniu austriackim i
Austriackim nastąpiło powstanie Kijowskie i podobny Austrii.
W ten sposób rozciągnęły powstanie Kijowskie w budowie wielkich Niemiec,
budowę tę rozpoczęto od Austrii i Kijowskiej, gdyż podobano

się tu niemieckiego, nie gwałtowniejszy oporu. "Budowlanowie" oddali,
że nie się z Austrii zawiązało bez kłopotu lub też z jakimś kłowie-
kim. Kijowskiej byłyby może większy kłopot, lecz mimo wszystko, jak
oddali twórcy wielkich Niemiec, byłyby łatwiej odebrać Kijów i
wy, aniżeli Kijów Polak, Czechosłowacji, Francji, Belgii, Danii
czy innego państwa. Po pomysłowym przyłączeniu Austrii i Kijowskiej
można byłoby o innych państwach, z każdym z nich byłoby się
zawiało. Przewidywano budowę wielkich Niemiec bez wielkich wojen
i walków, a przy pomocy systemu lokalnych powstania.

Dzie więc miało nastąpić powstanie i Austrii w Austrii, za-
mieszanie powstanie i Austrii w Kijowskiej, następnie Czechosłowacji,
Włoch, Belgii czy Danii. Istnieć może w Szwajcarii czy Holandii.
I tak kolejno odbywałyby się powstania, zamyślone dotychczas nie
colano "przewrotni". Tak krótki wywiad wysłał powstanie przez-
tracił, powstanie swych burżoiw do Austrii i Kijowskiej. Wyższe jest-
tak iność.

Zamach na Austrię zakończył się głosem Kijowskiej. Powstanie
zostało likwidowane przez samych Austriaków. Wszyscy natychmiast
zrozumieli, czym to roboty i do czego dążono. Wydatki austriackie
wywodziły także niektóre prasowiadomości, jakie można było znaleźć
tylko w czasie wojny światowej. Ponadto brak się również potęgi
głosem Mussoliniego "życie z rękami od Austrii". Głos ten był popar-
ty wystąpieniem na pogrzebie Austrii kilku korpusów.

Tak więc Austrii znikła, Kijów jakis miazg. Obecnie rozpowa-
nia w Austrii i Kijowskiej socjalistów stało się rzecz jasną, że
bez wielkiej wojny z bliskimi państwami, wśród których niewątpliwie
zwalniamy się Włochy i Francja, nie dałoby się Austrii przywrócić.
Wyższe sprytnego kłosa do Wiednia nie dokoła to nie zamieszanie.
Nielogi się gwałtownie z obszarze Kijowskiej. To cały epicki

odmiany był jasnym w stadium organizacyj. Przewodzący ogólny strzał
do Wiednia. Wszelkie wyzyski kłosa. Kłosa europejskie i zysna-
taryjne kłosa, kłosa prowadzą wszystkie nie epicki.
Gdy przez niemieckie kłosa, że roboty narodowych socjalis-
tów w Kijowskiej kłosa wyliczona, kłosa groźna. Niech jednak
grozi nie tylko Włochy, Polakowi wola nie przeszkadzać organom pa-
ństw w wyliczeniu swych kłosa. Kłosa zabrakło z narodowych socja-
lizmu na obszarze Kijowskiej kłosa do kłosa. Ponadto kłosa, prze-
ciwko wszelkim na przykład przygotowania powstania roboty,
co w Austrii. Władcy jest rzecz, że dawni ministrowie kłosa za-
granicznymi kłosa wyznaczeni nie zamieszanie ale przez dyktando-
mi niemieckimi, kłosa opowiadają straszne historie o rękawicy
przewodzących kłosa Kijowskiej kłosa kłosa i domaga się kłosa
interwencji przeciwko Litwie. Sygnalizując wiedzą, że
jest wielkim winowajcą.

Litwa winna wyjaśnić wszystko aż do końca, ukarać winowajców według ustaw i nie wychodząc poza granice konwencji i prawa, zagrozić drogę wtrącaniu się Niemców do wewnętrznych spraw litewskich. Wtrącanie się to było bardzo długo tolerowane poczęści spowodu litewskiego niedbalstwa, poczęści zaś spowodu jakichś gospodarczych względów niemieckich, z których faktycznie Litwa nigdy nie korzystała. Litwa pragnie dobrego współżycia ze wszystkimi sąsiadami i z Niemcami. Litwa nigdy nie próbowała wtrącać się do wewnętrznych spraw niemieckich i nie zamierza tego robić. Jednak Litwa nie może pozwolić również Niemcom na wtrącanie się do jej spraw wewnętrznych. Obszar Kłajpedy stanowi nierozłączną część terytorjum litewskiego. Litwa zna swe prawa i obowiązki na obszarze Kłajpedy i będzie je wykonywać bez względu na pogroźki.

Litwa stanowczo przestrzega i będzie przestrzegać prawa i sprawiedliwości. Nie będzie jednak więcej tolerować wtrącania się obcych do swych spraw.-

K r o n i k a .

U d z i a ł L i t w y w V - e j b a ł t y c k i e j k o n f e - r e n c j i g o s p o d a r c z e j .Prasa kowieńska /z 20.VIII.1934/: Dn.31 sierpnia i 1 września odbędzie się w Tallinie V bałtycka konferencja ekonomiczna.

Jako delegaci Litwy udadzą się na tę konferencję czasowo pełniący obowiązki prezesa Izby Handlowo-Przemysłowej p.Vosylus, syndyk p.Bałtuska, członek prezydjum Izby p.Petrikas i referent p.Braude.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

Z m i a n y p e r s o n a l n e .Prasa kowieńska /z 20.VIII.34 r./: Jak podają, nominacja dyrektora Elty zamiast dr.Turauskasa, zamianowanego na stanowisko posła w Pradze, nastąpi we wrześniu. Wymienianych jest kilku kandydatów, w tem pp.Dailide, Kamantauskas i in.

Znany ludowiec Pajaujis, skazany w swoim czasie na karę śmierci za udział w przeciw rządowym spisku i następnie ulaskawiony, został zamianowany sekretarzem Akademji Handlowej w Kłajpedzie.-

H i t l e r o w s k i e p r z e k o n a n i a p r o f e s o r a u n i w e r s y t e t u k o w i e ņ s k i e g o .Prasa kowieńska /z 20.VIII.1934/: "Sekmadienis" podaje, że prof.Paweł Sokołowski, który w roku ubiegłym został zaproszony na katedrę prawa kłajpedzkiego na uniwersytecie Witolda Wielkiego, wydał w tych dniach pracę o Niemczech p.t."Niemcy widziane z zewnątrz".

Książka ta wywołała wielkie zdziwienie wśród społeczeństwa litewskiego, gdyż autor występuje w niej, jako żarliwy zwolennik narodowych socjalistów. W pracy swej zauważa m.in.prof.Sokołowski, że Niemcom wypadnie odegrać wielką rolę w Nadbałtyce, gdyż życie twórcze krajów bałtyckich i narodów Rosji nie jest do pomyslenia bez niemieckiego przewodnictwa.

"W ten sposób - zauważa "Sekmadienis" - pisze profesor, który został zaproszony dla wykładania litewskim studentom prawa kłajpedzkiego".-

IV.SPRAWY POLSKIE I IN.MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH.

K r o n i k a .

E k s c e s y a n t y ż y d o w s k i e n a L i t w i e .VIII.1934/:Z miejscowości Kurszany donoszą, że w nocy z 23 na 24 sierpnia grupa młodzieży litewskiej powybiła kamieniami szyby w siedzibie organizacji sjonistycznej. Miejscowe władze były bezsilne i musiały zażądać pomocy policji z Szawel, odległych o 20 km.

W następstwie tego incydentu litewski minister Spraw Wewn. wydał rozporządzenie, aby przeciwko mącącym spokój występować jak najsurowiej.-

Litwa winna wyznać wszystkie swoje prawa, które posiadała przed wojną i nie wycofać się z nich. Litwa winna wyznać wszystkie swoje prawa, które posiadała przed wojną i nie wycofać się z nich. Litwa winna wyznać wszystkie swoje prawa, które posiadała przed wojną i nie wycofać się z nich.

K r o n i k a .

Udział Litwy w V - e j, p k t y e k i e j K o n i e - ... Litwa winna wyznać wszystkie swoje prawa, które posiadała przed wojną i nie wycofać się z nich.

III. K A S A C H I N I A I L I T W A W I E S T N I C A I W I E S T N I C A

K r o n i k a .

W sprawie ... Litwa winna wyznać wszystkie swoje prawa, które posiadała przed wojną i nie wycofać się z nich.

W sprawie ... Litwa winna wyznać wszystkie swoje prawa, które posiadała przed wojną i nie wycofać się z nich.

IV. S P A W Y I O S K I I I N I E M I L I T A R N I C Y

K r o n i k a .

W sprawie ... Litwa winna wyznać wszystkie swoje prawa, które posiadała przed wojną i nie wycofać się z nich.